

Τέχνες & γράμματα

ΠΡΟΣΩΠΑ

Η αιώνια πάλη λογικής - μεταφυσικής

Ένα θαύμα στην ιρλανδική ενδοχώρα, στη μέση του πουθενά, τον 19ο αιώνα δημιουργεί τη δική του αγία που υποφέρει από ασιτία

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ

Τρεις πηρές, λένε, κρατούν τα θαύματα, ωστόσο εκείνο της μικρής Αννας Ο' Ντόνελ κράτησε λιγάκι παραπάνω. Το ερώτημα, βέβαια, είναι κατά πόσον αποτελεί θαύμα ένα κοριτσάκι που εξαϋλώνεται αργά και βασανιστικά από ασιτία. Η Ιρλανδή Εμμα Ντόνοχιου, όμως, έκανε το «θαύμα».

Ένα μικρό ιρλανδικό χωριό, στη μέση του πουθενά και του 19ου αιώνα, αποφασίζει να δημιουργήσει τη δική του αγία. Σε μια περίοδο όπου η βασιλισσα Βικτωρία κυριαρχεί, οι αγγλικανοί με τους ρωμαιοκαθολικούς είναι στα μαχαίρια και η βροχή της Βρετανίας μόνο λάσπη φέρνει, ένα μεταφυσικό γεγονός είναι καταλύτης εξόδου από τη μιζέρια. Η Αννα είναι πινέα αγία του χωριού – τόσες μέρες άφαγη και να συνεχίσει να ζει δεν είναι λίγο.

Γύρω από το κοριτσάκι έχουν συγκεντρωθεί μύριοι άστρων: ο Λιμπ Ράιτ, νοσοκόμων υπεράθλαντα εκπαιδευμένη στην Κρημάτα από τη θρυλική Φλόρενς Νάττινγκεϊ, που προσελήφθη για να διασώσει το παιδί· ο Ουιλιαμ Μπερν, ο δημοσιογράφος των Irish Times του Δουβλίνου, απεισαλμένος να καλύψει το γεγονός· ο 70χρονος γιατρός δρ Μακ Μπρίτι· ο Επιτροπής, που εστάλη αρμοδίως από τον δῆμο για να ελέγχει τυχόν θαύμα, και, φυσικά, οι οικείοι της Αννας Ο' Ντόνελ.

«Νομίζω ότι αυτό που ενώνει την Αννα, τη Λιμπ και τον Ουιλιαμ είναι το πάθος τους και η αφοσίωση σε

ιδανικά», λέει στην «Κ» η συγγραφέας του «Θαύματος», Εμμα Ντόνοχιου.

Τα ιδανικά

Ένα μυθιστόρημα για τον 19ο αιώνα θα ήταν σχεδόν παράλογο να μην έχει χαρακτήρες αφοσιωμένους σε ιδανικά. Σχεδόν δύο αιώνες μετά, είτε έχουν ξεψήσει τα ιδανικά είτε λιγοστεύουν οι παρέες. «Σλημερα η ανθρώπην επικοινωνία είναι τόσο απασχολημένη με το να καθορίσει ποιος έχει την ισχύ και ποιος είναι με ποιου το μέρος,

που σπάνια αρκείται στην απλή ειλικρίνεια», μου λέει η Εμμα Ντόνοχιου, η οποία ακριβώς πάνω σε αυτό έχει δομήσει το μυθιστόρημά της. Ο τρόπος που η ατμόσφαιρα της εποχής, ιστορικής και καιρικής, εισβάλλει στους μίνιμαλ αλλά αγγλοσαξονικώς φλεγματικούς διαλόγους αναδεικνύει έναν διαρκή διάλογο ιστορικού συγκειμένου και ατομικής τοποθέτησης σε αυτό.

Η Αννα Ο' Ντόνελ ενσαρκώνει τις Νηστεύτριες, οι οποίες, μεταξύ 16ου και 20ου αιώνα, έκτισαν θρύ-

λους και υπέστησαν βασανιστήρια. Ταυτόχρονα, αποκρυσταλλώνει το ανθρώπινο πάθος για θαύματα.

Είναι ένα αφηγηματικό όχημα μακρο- και μικροϊστορίας. Σε συνδυασμό με το αυστηρό και μετρητόν πάθος της μακροϊστορίας της Λιμπ Ράιτ και την επιμονή του Ουιλιαμ Μπερν για τις μικροϊστορίες, η τριάδα του «Θαύματος» ενώνει, κάτω από ένα μεγάλο μυστικό, τις λογοτεχνικές δυνάμεις της. Η Εμμα Ντόνοχιου κατορθώνει, βοηθούσης της μετάφρασης

ιρλανδικό χωριό, κάμποσα χιλιόμετρα έξω από το Δουβλίνο. Σε ένα τέτοιο, τον 19ο αιώνα, διαδραματίζεται το μυθιστόρημα της Εμμα Ντόνοχιου (φωτ. πάνω), «Το Θαύμα».

της Ρηγούλας Γεωργιάδου, να δώσει μια φέτα της αιώνιας πάλης της λογικής με την ευαισθησία· της φυσικής με τη μεταφυσική· της Ιστορίας με τις ιστορίες.

Το «Θαύμα» είναι ένα μυθιστόρημα για τον πέραν της πραγματικότητας κόσμο και για τα μεγάλα θαύματα. Η ίδια Εμμα Ντόνοχιου μού λέει ότι «οι άνθρωποι είναι τόσο διαφορετικοί μεταξύ τους, που είναι δύσκολο να πεις σήμερα σε ποιο θαύμα θα μπορούσαν να πιστέψουν. Η λογοτεχνία ανέκαθεν έψητανε μα-

κρύτερα από το πραγματικό και το καθημερινό, προκειμένου να δημιουργήσει σπουδαίες ιστορίες. Στην πραγματική ζωή, όμως, η πόση σε ιδανικά και σκοπούς είναι πολύ λιγότερη από ποτέ».

Για την Εμμα Ντόνοχιου

Στο βιογραφικό της Εμμα Ντόνοχιου (γενν. 1969) που συνοδεύει το «Θαύμα», την Ιρλανδή συγγραφέα, η οποία εξέδωσε λίγα χρόνια πριν το παγκόσμιο μπεστ σέλερ «Το Δομάτιο» (Βιβλίο της Χρονιάς για τους New York Times το 2010), παρουσιάζεται ως μετανάστης των τόπων και των λογοτεχνικών ειδών. Η ίδια σχολιάζει σχετικά: «Είμαι παιδί της πολυπολιτισμικότητας – που σημαίνει ότι, ως μετανάστης στον Καναδά και σε ομόφυλη σχέση, η αφοσίωση της χώρας στην ανοχή και τη διαφορετικότητα μου δίνει την ευκαιρία να νιώσω ελευθερία και να έχω πνευματικό χρόνο και ενέργεια να συνεχίσω να γράφω. Ελπίζω μόνο να υπάρξει ύφεση σταν κινημάτων του δεξιού λαϊκισμού παγκοσμίως».

Για τη μετάφραση του βιβλίου της στα ελληνικά λέει: «Τιμά μου που μεταφράστηκα στα ελληνικά. Πραγματικά ελπίζω ότι οι αναγνώστες θα συναπίσουν τη διαχρονική παγκόσμια ιστορία της Αννα, ενώ παιδιού που προσπαθούσε να βρει νόημα στον πόνο της ζωής».

Το βιβλίο «Το Θαύμα» της Εμμα Δονούχη, σε μετάφραση της Ρηγούλας Γεωργιάδου, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος.